

STRATEGIJA OMLADINSKOG SEKTORA DO 2030. GODINE

Angažiranje mladih na vrijednostima Vijeća Evrope

Održivost svakog demokratskog društva oslanja se na kreativnost, dinamiku, društvenu posvećenost i kompetencije mladih.

Sadržaj

Predgovor generalnog sekretara
Vijeća Evrope, stranica 5

CM/Res(2020)2 o Strategiji
omladinskog sektora Vijeća Evrope do 2030. godine,
stranica 7

Strategija omladinskog sektora Vijeća Evrope do
2030. godine
Osnovne informacije 17

Predgovor

Vijeće Evrope je mlade uvijek doživljavalo kao prednost društva i snagu za pozitivne promjene. Ta filozofija je bila u osnovi mnogih inicijativa koje su preduzete kako bi se osnažili mladi i osigurali njihovi interesi u našim zajednicama i društvima i kako bi se mladima pomoglo da u najvećoj mogućoj mjeri uživaju ljudska prava, demokratiju i vladavinu prava.

Mladi su u centru našega rada i imaju koristi od toga. Stoga su u dobroj poziciji da štite i podstiču vrijednosti za koje se zalaže Vijeće Evrope i koje su sve važnije u eri povećanog populizma i demokratskog dezangaziranja.

Strategija za omladinski sektor do 2030. godine ima za cilj revitalizaciju pluralne demokratije, garantiranje mladima pristupa pravima, promociju zajedničkog života u mirnim i inkluzivnim društvima i jačanje omladinskog rada uz zadržavanje fleksibilnosti kako bi se odgovorilo na nove trendove i izazove koji se pojavljuju u našem svijetu koji se brzo mijenja.

Strategija omladinskog sektora do 2030. pomoći će državama članicama u razvoju omladinske politike koja ispunjava standarde naše Organizacije. Kroz ovaj holistički, ali konkretan pristup rješavanju izazova s kojima se suočavaju mladi, Vijeće Evrope nastavit će da svrsishodno ulaže u mlade, jačajući njihove kapacitete u duhu naših zajedničkih evropskih vrijednosti.

Marija Pejčinović Burić
generalni sekretar
Vijeća Evrope

**Pokretanje strategije Omladinskog sektora do 2030.
godine,
23. januar 2020, Strasbourg**

*S lijeva na desno:
Giorgios Chatzigeorgiou, potpredsjednik CCJ (2018-19); Miriam Teuma, predsjedavajuća CDEJ-a (2018-19); Marija Pejčinović Burić, generalni sekretar; Anja Olin Pape, predsjedavajuća CMJ-a i CCJ-a (2018-19); Ivan Hromada, zamjenik predsjedavajuće CDEJ-a (2018-19).*

Rezolucija CM/Res(2020)2 o Strategiji Vijeća Evrope za sektor mladih do 2030.

(Usvojio Komitet ministara 22. januara 2020. godine na 1365. sastanku zamjenika ministara)

Komitet ministara,

uzimajući u obzir deklaraciju i akcioni plan usvojen na 3. samitu šefova država i vlada Vijeća Evrope u Varšavi u maju 2005. godine, u kojem se posebno navodi da će „Vijeće Evrope nastaviti razvijati svoj jedinstven položaj u oblasti mladih“;

uzimajući u obzir deklaraciju koju je usvojio Komitet ministara na 129. sjednici u Helsinkiju u maju 2019. godine povodom 70. godišnjice Vijeća Evrope u kojoj se posebno navodi da se „od evropskog jedinstva više nego ikad zahtijeva da se suoči i sa novim izazovima koji prijete našim društvima. Vrlo je bitno da Organizacija

brzo i učinkovito odgovori na pitanja koja se otvaraju u državama članicama. (...) U tu svrhu preuzimamo obavezu da ojačamo jedinstvenu ulogu Vijeća Evrope kao djelotvornog okvira za panevropsku saradnju.“;

uzimajući u obzir istu deklaraciju, u kojoj autori nadalje prepoznaju „ključnu ulogu civilnog društva“ i obaveze „smislenog i transparentnog dijaloga sa civilnim društvom na svim nivoima naše uključenosti“;

iz te perspektive, naglašavajući važnost sistema zajedničkog upravljanja Vijeća Evrope u oblasti mladih kao živog primjera participativne demokratije, kojim se spajaju glasovi mladih Evropljana i javnih vlasti nadležnih za pitanja mladih u Zajedničkom vijeću za mlade (CMJ);

uzimajući u obzir Evropsku konvenciju o kulturi i Okvirnu konvenciju Vijeća Evrope za zaštitu nacionalnih manjina;

uzimajući u obzir Deklaraciju 8. Konferencije ministara nadležnih za mlade Vijeća Evrope pod nazivom „Budućnost politika za mlade Vijeća Evrope: Program 2020.“ usvojenu u oktobru 2008. u Kijevu i Rezoluciju CM/Res(2008)23 o politikama za mlade Vijeća Evrope, koju je Komitet ministara usvojio 25. novembra 2008. godine;

imajući na umu postignuća i pouke iz Programa 2020;

podsećajući na potrebu očuvanja i jačanja glavne pravne stečevine Vijeća Evrope u oblasti politika za mlade, uključujući Preporuku CM/Rec(2019)4 Komiteta ministara državama članicama o podršci mladim izbjeglicama u prelazu u odraslu dob, Preporuku

Stranica 6

CM/Rec(2017)4 Komiteta ministara državama članicama o radu mladih, Preporuku CM/Rec(2016)7 Komiteta ministara državama članicama o pristupu mladih ljudi pravima, Preporuku CM/Rec(2015)3 Komiteta ministara državama članicama o pristupu mladih ljudi iz ugroženih naselja socijalnim pravima, Preporuku CM/Rec(2010)7 Komiteta ministara državama članicama o Povelji Vijeća Evrope o obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava, Preporuku Rec(2006)14 Komiteta ministara državama članicama o građanstvu i učešću mladih ljudi u javnom životu, Preporuku Rec(2004)13 Komiteta ministara državama članicama o učešću mladih u lokalnom i regionalnom životu, Preporuku Rec(2003)8 Komiteta ministara državama članicama o promociji i priznavanju neformalnog obrazovanja/učenja mladih ljudi i Deklaraciju Decl(29/05/2019) Komiteta ministara o ostavštini kampanje mladih pokreta Ne govoru mržnje;

imajući na umu Strategiju Vijeća Evrope za prava djeteta (2016-2021), Strategu Vijeća Evrope za ravnopravnost spolova (2018-2023), Strategiju Vijeća Evrope o invaliditetu (2017-2023), Tematski akcioni plan o uključivanju Roma i Putnika (2016-2019), Preporuku 1805 (2007) Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope o bogohuljenju, vjerskim uvredama i govoru mržnje protiv osoba na osnovu njihove vjeroispovjesti i rad Vijeća Evrope u oblasti upravljanja internetom i vještačke inteligencije;

imajući na umu Rezoluciju Vijeća Evropske unije i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u sklopu Vijeća o „okviru za evropsku saradnju u oblasti mladih: Strategija Evropske unije za mlade za period 2019-2027.“ u koji se posebno kaže „Trebalo bi

poticati dalje sinergije sa radom koji obavlja Vijeće Evrope u ovoj oblasti“;

imajući na umu Rezoluciju Ujedinjenih nacija A/RES/70/1 koju je Generalna skupština usvojila 25. septembra 2015. godine „Promijenimo naš svijet: Program 2030. za održivi razvoj“ i strategiju za mlade Ujedinjenih nacija „Mladi 2030: Rad sa mladim ljudima i za njih“;

priznajući važnost postizanja usklađenosti i sinergije sa radom svih relevantnih međunarodnih aktera u oblasti mladih, a posebno sa Evropskom unijom i Ujedinjenim nacijama;

podsećajući da se održivost svakog demokratskog društva oslanja na kreativnost, dimaničnost, društvenu predanost i kompetencije njegovih mladih ljudi;

ponovo potvrđujući jedinstveni geografski opseg i ulogu sektora mladih Vijeća Evrope i njegove instrumente, uključujući sistem zajedničkog upravljanja, Evropske centre za mlade u Strazburu i Budimpešti, Evropsku fondaciju za mlade i partnerstvo sa Evropskom komisijom u oblasti mladih u uključivanju mladih ljudi u pitanja koja se odnose na Evropu i vrijednosti demokratije i ljudskih prava;

imajući na umu nužnost usklađenog i svrsishodnog ulaganja Vijeća Evrope u mlade ljude primjenom pristupa usmjerenog na prilike, ali i konkretno pomažući države članice u razvijanju politike za mlade u skladu sa standardima Vijeća Evrope;

uzimajući u obzir izazove sa kojima se mladi ljudi stalno suočavaju, kako u smislu nedostatka ponuđenih prilika, tako i u smislu povećanog rizika od neizvjesnosti, ali ipak uvjereni u njihov znatan potencijal a tako i temeljnu ulogu u promociji glavnih vrijednosti Vijeća Evrope;

naglašavajući poseban doprinos sektora mladih Vijeća Evrope od 1972. godine ciljevima Organizacije i njenom kapacitetu za razvoj odgovarajućih odgovora na nove situacije i izazove, na primjer u oblasti klimatskih promjena, vještačke inteligencije i upravljanja internetom;

naglašavajući važnost uspostavljanja novog strateškog okvira u tom kontekstu za period 2020-2030;

uzimajući u obzir prpratni dokument o strategiji Vijeća Evrope za sektor mladih do 2030. koji je Zajedničko vijeće za mlade usvojilo u oktobru 2019. godine;

1. Odlučuje da cilj sektora za mlade Vijeća Evrope treba biti omogućavanje mladim ljudima širom Evrope da aktivno održavaju, brane, promoviraju i imaju koristi od glavnih vrijednosti Vijeća Evrope, odnosno ljudskih prava, demokratije i vladavine prava, i to posebno:

- jačanjem pristupa mladim ljudi pravima tako da se ti mladi ljudi i svi oblici civilnog društva mladih mogu oslanjati na okruženje koje pruža prilike za potpuno ostvarivanje njihovih ljudskih prava i sloboda, uključujući konkretne politike, mehanizme i resurse;

- produbljivanjem znanja mladih tako da se demokratski angažman mladih ljudi podržava zajednicama prakse koji proizvode znanje i stručnost;

- proširivanjem učešća mladih tako da mladi ljudi smisleno učestvuju u donošenju odluka, na osnovu širokog društvenog i političkog konsenzusa kao podrške uključenosti, participativnom upravljanju i odgovornosti;

2. Odlučuje da se sljedeće treba smatrati tematskim prioritetima strategije Vijeća Evrope za sektor mladih 2030. i da treba služiti kao izvor informacija za njegov rad do 2030:

a. revitalizacija pluralističke demokratije, sa posebnim naglaskom na:

- povećanje kapaciteta civilnog društva mladih za unaprijeđenje participativne demokratije i demokratskog građanstva u sklopu njihovog članstva i šire;

- provođenje više politika i procesa upravljanja na smislen, participativan način, uključivanjem različitih grupa mladih ljudi i njihovih predstavnika, odnosno organizacija;

- jačanje politika za mlade i rada mladih na uklanjanju prepreka za učešće mladih;

- poboljšanje institucionalnih odgovora na nova kretanja u demokratiji, kao što su promjene obrazaca učešća mladih, digitalizacija ili upravljanje internetom;

b. pristup mladih ljudi pravima, sa posebnim naglaskom na:

- ostvarivanje daljeg napretka u provedbi standarda Vijeća Evrope o pristupu mladih ljudi pravima;

- povećanje izgradnje kapaciteta i resursa za organizacije mladih i ostale relevantne aktere radi obezbjeđivanja obrazovanja iz ljudskih prava i zagovaranja pristupa pravima;

- poboljšanje institucionalnih odgovora na pitanja koja se otvaraju a utiču na prava mladih ljudi i njihov prelazak u odraslu dob, kao što su, ali se ne ograničavajući na učinke klimatskih promjena i pogoršanja stanja životne sredine, vještačku inteligenciju, digitalni prostor, povećanu mobilnost i nove oblike zaposlenja;

c. živjeti zajedno u mirnim i inkluzivnim društvima, sa posebnim naglaskom na:

- bolje opremanje aktera da se nose sa izazovima izgradnje inkluzivnih društava preko politika, programa i projekata kojima se prihvata raznolikost, kao i sa izazovima djelotvornog praćenja i suzbijanja diskriminacije, nasilja i isključenosti;

- omogućavanje mladim ljudima, uključujući onima koji su iskusili bilo koji oblik diskriminacije i isključivanja, da iskoriste prilike koje razvijaju njihovu predanost demokratskom građanstvu, kao i ostvarivanje demokratskog građanstva;

- snažnije ugrađivanje ključnih temelja, kao što su evropsko jedinstvo, globalna solidarnost, mir, raznolikost,

međukulturalni i međugeneracijski dijalog i održivost životne sredine, u politike, praksu i istraživanje u sklopu sektora mladih i izvan njega;

- jačanje kapaciteta, djelovanja i vodstva mladih ljudi radi spriječavanja nasilja, transformacije sukoba i izgradnje kulture mira kroz značajnu podršku finansiranju, izgradnji mreža i prepoznavanju pune raznolikosti mladih ljudi i načina na koji se organizuju;

d. rad mladih, sa posebnim osvrtom na:

- jačanje, povezivanje i unaprijeđivanje politika i praksi rada mladih njegovim ugrađivanjem u okvire politika za mlade, posebno kroz evropski program rada mladih i njegovu provedbu, u bliskoj saradnji sa Evropskom unijom;

- poboljšanje kvaliteta rada mladih, uključujući rad mladih volontera i rad mladih plaćenih radnika;

- proširivanje pristupa i atraktivnosti rada mladih i neformalnog obrazovanja/učenja na korist šire populacije mladih ljudi;

3. Odlučuje da se gore navedeni prioriteti trebaju potpomoći sljedećim principima preko kojih Vijeće Evrope saraduje sa mladim ljudima: uzajamno poštovanje i povjerenje, uključivost, trajna predanost, učešće, pravičnost, transparentnost i saradnja;

4. Odlučuje da se pomenuti prioriteti trebaju provoditi:

- međuvladinom saradnjom na panevropskom nivou u pripremi i provedbi politika za mlade, na osnovu standarda Vijeća Evrope;
- uz pomoć razvoju politika za mlade u državama članicama preko bilateralnih i multilateralnih mjera pomoći;
- izgradnjom kapaciteta mladih multiplikatora (mladih lidera i mladih radnika), posebno preko Evropskih centara za mlade i njihovih programa obrazovanja i stručnog osposobljavanja;
- dobrim upravljanjem i učešćem mladih, posebno kroz sistem zajedničkog upravljanja koji okuplja mlade ljude i predstavnike vlasti kako bi donijeli odluke, što bi trebalo biti glavna platforma za razvoj konsenzusa u cijeloj Evropi, legitimiteta i multilateralanog vlasništva u oblasti mladih, kao i prostor za političku i međuinstitucionalnu saradnju;
- finansijskom pomoći razvoju civilnog društva mladih, posebno preko Evropske fondacije za mlade;
- inovacijama u radu mladih, politikama za mlade i istraživanjima mladih;
- saradnjom između kreatora politika, praktičara i istraživača u oblasti mladih;
- kvalitetnim razvojem i određivanjem standarda u oblasti politika za mlade;

- saradnjom sa Evropskom unijom i partnerstvima sa drugim akterima i službama koje djeluju u oblastima koje su važne za sektor za mlade Vijeća Evrope;
- uključivanjem mladih u glavne tokove i međusektorskom saradnjom u sklopu Vijeća Evrope;
- proaktivnim dopiranjem do mladih ljudi koji su u nepovoljnom položaju i njihovim angažovanjem;
- predviđanjem budućih trendova, izazova i prilika;

5. Odlučuje da postojeću strategiju treba razviti preko instrumenata sektora za mlade Vijeća Evrope, koji su međusobno povezani i međusobno zavisni i koji obuhvataju:

- mjerodavna tijela sektora za mlade Vijeća Evrope kojima se zajednički upravlja, a koja bi trebala pripremiti programe aktivnosti na osnovu ove rezolucije i, prema potrebi, dostaviti prijedloge standarda Komitetu ministara;
- Evropske centre za mlade i Evropsku fondaciju za mlade, koje treba i dalje podržavati u njihovoj ulozi razvoja i unaprijeđenja saradnje mladih iz Evrope na osnovu glavnih vrijednosti Vijeća Evrope;
- partnerstva sa Evropskom komisijom u oblasti mladih, koje treba i dalje podržavati kao primjer dobre saradnje dva partnera;

6. Odlučuje da ovu strategiju treba provesti u djelo i periodično procjenjivati preko uzastopnih programa i budžeta Vijeća Evrope do 2030. godine, kao i da Zajedničko vijeće za mlade (CJM) treba u skladu s tim obavljati procjenu njene provedbe.

Strategija za omladinski sektor Vijeća Evrope do 2030.

Osnove informacije

(usvojilo Zajedničko vijeće za mlade (CMJ) 16. oktobra 2020. na 41. sastanku u Evropskom omladinskom centru u Strasbourgu)

Sadržaj

Kontekst	22
Omladinski sektor Vijeća Evrope	25
Šta nudi omladinski sektor Vijeća Evrope?.....	26
Razlika: mjesto omladinskog sektora Vijeća Evrope u Evropi danas	33
Teorija promjene sektora mladih Vijeća Evrope	35
Vizija.....	40
Misija	40
Tematski prioriteti.....	41
Očekivani ishodi	43
Zaključak: provođenje Strategije i pokazivanje uspjeha	46
Bibliografija i izvorni materijal.....	48
Dodatak 1: Opis procesa pripreme Strategije.....	51
Dodatak 2: Kontekst života mladih u Evropi	54
Dodatak 3: Zajednice prakse omladinskog sektora Vijeća Evrope i za njega	56
Dodatak 4: Šta je „teorija promjene“?	60
Dodatak 5: Poseban doprinos omladinskog sektora Vijeća Evrope razvoju omladinske politike u Evropi .	64
Dodatak 6: Razlika – komparativna prednost omladinskog sektora Vijeća Evrope.....	67

Uvod

Širi društveni i politički kontekst u Evropi sada se umnogome razlikuje od onog koji je preovladavao kada je formilirana posljednja strategija Vijeća Evrope za omladinski sektor.

Životi mladih u Evropi takođe su, barem u nekim aspektima, veoma različiti. Omladinsko „polje“, unutar kojeg je smješten i pozicioniran omladinski sektor Vijeća Evrope, sada je raznovrsniji i, nesumnjivo, konkurentniji i kolaborativniji. Nadalje, u širem kontekstu promjenjivih pristupa multilateralnoj suradnji, i samo Vijeće Evrope se promijenilo, na svoju 70. godišnjicu, dok nastoji da se ponovo pozicionira u savremenoj Evropi. Održavanje, promoviranje i obnavljanje njegovih vrijednosti i misije – ljudskih prava, demokratije i vladavine prava – kroz njegov utjecaj na narednu generaciju i kroz rad omladinskog sektora Vijeća Evrope ostaju, međutim, relevantni i izuzetno važni kao i prije.

Kao što je generalni sekretar Vijeća Evrope primijetio u maju 2018. godine:

„Demokratija se ne može graditi samo na zakonima, institucijama i mehanizmima. Oni moraju biti poduprti razumijevanjem i posvećenošću vrijednostima, stavovima, vještinama i znanjima koji su svakome potrebni da bi bio informiran i aktivan učesnik u našim društvima. S te tačke gledišta, aktivnosti u oblastima obrazovanja, mladih i kulture predstavljaju važne primjere kako jedna evropska institucija može doprinijeti popravljajući prekinutih veza između građana i donositelja

odluka, pružajući održive alternative populističkom diskursu“.¹

Komiteet ministara Vijeća Evrope usvojio je 2008. godine Rezoluciju o omladinskoj politici Vijeća Evrope.² Rezolucija je podržana u kontekstu:

Uzimajući u obzir izazove s kojima se mladi ljudi suočavaju, kako u smislu većih mogućnosti koje im se nude tako i u pogledu *povećanog* rizika od nesigurnosti, ali svejedno uvjereni u svoj znatni potencijal i stoga temeljnu ulogu u promoviranju osnovnih vrijednosti Vijeća Evrope;

Kao rezultat, bilo je:

Uvjereno u potrebu za dinamičnom politikom mladih u Vijeću Evrope.

Nakon toga je usvojena „Budućnost omladinske politike Vijeća Evrope: Agenda 2020“ (u daljem tekstu: Agenda 2020), koja postavlja viziju omladinskog sektora Vijeća Evrope za narednu deceniju. Ta decenija je bila značajan svjedok *promjena* u stanju i okolnostima života mladih u Evropi, u institucionalnim politikama i praksama širom omladinskog sektora u Evropi, te u širem političkom i ekonomskom kontekstu. To je takođe bilo vrijeme značajnog *kontinuiteta*, s obzirom na mnogobrojne izazove s kojima se susreću mladi, probleme koji ih pogađaju i raspodjelu mogućnosti i iskustava koji su im dostupni.

¹Pogledajte Izvještaj generalnog sekretara za 2018. godinu Uloga institucija, prijetnje institucijama.

² https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d2245.

Ovaj promijenjeni i promjenjivi krajolik zahtijeva pažljivu ponovnu procjenu vizije i misije koja je bila u osnovi Agende 2020. To zahtijeva razmatranje novih zadataka i puteva za omladinski sektor Vijeća Evrope, ali, *isto tako*, treba da odražava postojeće aktivnosti koje treba održati, možda čak i osnažiti i ponovo potvrditi u novim vremenima. Okvir Agende 2020 – iako sa fleksibilnošću za inovacije i razvoj kao odgovor na nova pitanja – bile su teme ljudskih prava i demokratije, različitosti i inkluzije.³

Strategija za omladinski sektor Vijeća Evrope do 2030. godine nastavlja da obuhvata posvećenost demokratiji i pravima, kao i različitosti i inkluziji. Ona je odgovor na izazove promjena, posebno uvažavajući doprinos koji treba da dâ omladinski rad i potrebu za bavljenjem razvojem u obrascima upravljanja i učešća mladih. Obraća pažnju na ekološke prijetnje i degradaciju životne sredine, nove oblike zapošljavanja i eroziju socijalnih prava. Svjesna je utjecaja tehnologije, vještačke inteligencije i digitalnog prostora.

Strategija se bavi *održavanjem* velikog dijela postojeće i provjerene prakse, njenim daljim *razvojem* u pojedinim oblastima i *inovacijom* pred novim izazovima i okolnostima.

Osim što će pružiti smjernice u prioritetima i praksi omladinskom sektoru Vijeća Evrope, Strategija će predstavljati barometar za partnere u ovoj oblasti, osnovu za dopiranje do onih koji je trebaju bolje razumjeti i na kojoj će

³Agenda 2020 sadržana je u Deklaraciji 8. Konferencije ministara odgovornih za mlade, održane u Kijevu, Ukrajina 2008. godini – vidih<https://rm.coe.int/1680702429>. Ona ima tri vladajuća strateška cilja: ljudska prava, demokratiju i vladavinu prava; zajednički život u različitim društvima; i socijalnu inkluziju mladih.

rad Omladinskog sektora Vijeća Evrope na kraju biti ocijenjen.

Strategija omladinskog sektora Vijeća Evrope do 2030. godine formulirana je kroz inkluzivni konsultativni proces sa predstavnicima svih ključnih aktera u razdoblju od skoro tri godine (vidi Dodatak 1).

Kontekst

Kontekst života mladih

Život mladih u savremenoj Evropi karakteriziraju višestruki složeni društveni izazovi koji utiču na njihov pristup ljudskim pravima. Među njih spadaju uporni problemi siromaštva, zdravlja i blagostanja, kao i prepreke pristupu kvalitetnom obrazovanju, obuci i pristojnom zapošljavanju. Dodatni problemi obuhvaćaju mogućnosti za neformalno obrazovanje i omladinski rad, uključivanje manjina i ranjivih mladih, kao i načine suočavanja sa demografskim pritiscima i srodnim problemima vezanim za raspodjelu resursa. Mladi su takođe pogođeni velikim globalnim problemima kao što je suočavanje s novim tehnologijama, uključujući vještačku inteligenciju, i stvaranje puteva ka održivom razvoju.

Klimatska kriza, degradacija životne sredine, kao i izazovi mira i bezbjednosti takođe imaju veliki uticaj na mlade.

Istovremeno, postoje različiti izazovi za demokratiju i vladavinu prava. Postoji stalna zabrinutost zbog nedostatka povjerenja mladih u glavne demokratske strukture i institucija odlučivanja i društvene isključenosti iz tih struktura i institucija.

(Ponovno) pojavljivanje populizma i nacionalizma i zatvaranje demokratskih prostora za izražavanje i debatu predstavljaju dodatne velike izazove za savremen demokratije.

Istovremeno su se pojavili novi oblici i platforme učestvovanja i izražavanja, koje sa sobom nose mogućnosti i rizike.

Ti izazovi za ljudska prava, demokratiju i vladavinu prava međusobno su zavisni i različito utječu na mlade. Njihove manifestacije zavise od globalnih, evropskih, nacionalnih i lokalnih institucija, politika i praksi. Nisu svi mladi podjednako pogođeni, ali ranjive grupe mladih, uključujući one iz manjina, često se suočavaju s posebnim rizicima.

Rješavanje tih izazova zahtijeva djelotvorne omladinske politike, demokratsko učešće mladih u odlučivanju na svim nivoima, kao i resurse za kvalitetan omladinski rad.

Kontekst „omladinske politike“

Iz mnogo različitih razloga, pitanja mladih i pitanja koja se tiču mladih ostaju značajno u fokusu pažnje javne politike. Većina evropskih zemalja ima nacionalnu politiku za mlade koja evoluirala, bilo da je konkretno sadržana u okviru „omladinske politike“ ili rasijana kroz različite domene politike. Nacionalne, regionalne i lokalne vlasti razlikuju se u svojoj posvećenosti unapređenju okvira za omladinsku politiku, uključujući učešće mladih i omladinski rad.

Nisu samo javne vlasti te koje usmjeravaju određenu pažnju na mlade. Tu je i procvat NVO sektora, koji se sastoji od samostalno upravljanih omladinskih organizacija i nevladinih organizacija koje rade sa mladima. A sada postoji i rastući privatni sektor u oblasti mladih, koji pruža konsultacije, obuku, istraživanje i praksu, stvarajući i više konkurencije i više suradnje. Kao rezultat toga, postoje tzv. „propusne granice“,

pri čemu različite institucije i organizacije nastoje kako definirati tako i braniti svoj jedinstveni karakter i doprinos (svoju „osebujnost“), istovremeno dijeleći i usvajajući praksu iz rada drugih.

Na međunarodnom nivou, strategija za omladinski sektor Vijeća Evrope do 2030. godine ne samo da se mora razlikovati od uporedivih strategija na evropskom i globalnom nivou već se mora i povezivati s njima, a posebno sa:

- Strategijom Evropske unije za mlade 2019-2027⁴ s njenim ciljevima „angažiranja“, „povezivanja“ i „osnaživanja“ i svojim težnjama vezanim za oko 11 ciljeva mladih;
- Agendom Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030;⁵
- strategijom Ujedinjenih naroda za mlade⁶ s njezinih pet strateških prioriteta u oblastima glasa i učešća mladih, obrazovanja i zdravlja, ekonomskog osnaživanja i dostojanstvenog rada, ljudskih prava i građanskog/političkog angažmana, te izgradnje mira i otpornosti.

Strateški naslovi sve tri institucije mogu izgledati vrlo slični. Međutim, metodologije pomoću kojih će se vjerovatno postići i održati konkretniji ishodi prilično su različite (vidi **Razliku** u nastavku). Strategija za omladinski sektor do 2030. priznaje potrebu da se izbjegnu preklapanja, da se traže sinergije, otklanjaju praznine u politikama i potvrđuje komparativna

⁴Strategijom Evropske unije za mlade 2019-2027:

https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

⁵ <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

⁶Mladima 2030: rad sa mladima i za mlade:

https://www.un.org/youthenvoy/wp-content/uploads/2018/09/18-00080_UN-Youth-Strategy_Web.pdf

prednost Vijeća Evrope u pitanjima mladih u kojima ono ima potvrđene rezultate.

Omladinski sektor Vijeća Evrope

Omladinski sektor, a ne omladinsko polje

Strategija je eksplicitno strategija za *Omladinski sektor Vijeća Evrope*. Trebalo bi biti jasno da to nije strategija usmjerena neposredno na mlade, koliko god oni bili centralni u njenom razmatranju. Ona takođe ne uspijeva zahvatiti *omladinsko polje* koje, vertikalno, jasno ulazi u lokalne aktivnosti mladih i proteže se daleko izvan Evrope (preko Ujedinjenih naroda), a horizontalno uključuje rad Evropske unije i ogromnog broja fondacija. Ipak, uvijek postoji mnogo veza s tim širim poljem. Omladinski sektor Vijeća Evrope u suštini se sastoji od Odjela za mlade Vijeća Evrope i njegovih instrumenata, njegovih zajednički upravljanih statutarnih tijela (vlade i omladinske organizacije), njegovih formalnih partnera i njegovih mreža obučavatelja, istraživača i stručnjaka za politiku (vidi Dodatak 3).

Omladinski sektor Vijeća Evrope postoji da podrži i razvije djelotvornost omladinskog civilnog društva, omladinskog rada, omladinske politike, istraživanja mladih i „zajednica prakse“ usmjerenih na mlade u njihovim naporima da omoguće aktivno angažiranje mladih u podržavanju i korišćenju osnovnih vrijednosti Vijeća Evrope. U smislu politike i prakse u okviru Strategije za omladinski sektor do 2030. godine, to znači bavljenje trilogijom Prava, Znanja i Učešća.

Omladinski sektor Vijeća Evrope radi zajednički od 1972. godine. On polju mladih donosi iskustveno razvijen i kultiviran niz instrumenata koji su organizirani i kombinirani na više

načina kako bi se uspostavio komplementarni program aktivnosti, od kurseva obuke do publikacija i od pomoći u razvoju projekata do mjera podrške omladinskoj politici za države članice.

Instrumenti omladinskog sektora Vijeća Evrope

Metode rada omladinskog sektora koji oblikuje Vijeće Evrope – preko svog Odjela za mlade i njegovih međusobno povezanih i međuzavisnih instrumenata, uključujući Evropske omladinske centre, Evropsku omladinsku fondaciju, zajednički upravljana statutarna tijela (Evropski upravni odbor za mlade (CDEJ) i Savjetodavno vijeće za mlade (CCJ)), koja čine Zajedničko vijeće za mlade (CMJ), te Partnerstvo između Evropske komisije i Vijeća Evrope u oblasti mladih (u daljem tekstu Partnerstvo mladih) – obezbjeđuju kolaborativni kontekst kroz koji se obavlja njegov rad. Osim tih ključnih metoda suradnje, postoji Parcijalni sporazum Vijeća Evrope o mobilnosti mladih putem omladinske kartice i njegov rad sa Evropskom asocijacijom za omladinske kartice (EYCA). Postoji i Sporazum o partnerstvu između Vijeća Evrope i Evropske agencije za informiranje i savjetovanje mladih (ERYICA). Sistem zajedničkog upravljanja na visokom nivou, gdje odluke zajednički donose predstavnici omladinskih organizacija i vlada, preslikan je u ravnopravnoj zastupljenosti tih partnera u pripremi događaja i programa obuke i izradi materijala i publikacija.

Šta nudi omladinski sektor Vijeća Evrope?

Omladinski sektor Vijeća Evrope sastoji se od ljudskih, finansijskih i fizičkih resursa, kako *metodologija tako i instrumenata*. Kao i timovi glavnog osoblja Odjela za mlade i Partnerstva za mlade, on ima koristi od „društvenog kapitala“ (mreža i veza) koji potiče od CDEJ-a (Evropskog upravnog

odbora za mlade, koji se sastoji od vladinih službenika) i Savjetodavnog vijeća za mlade (sastavljenog od predstavnika omladinskih organizacija), kao i iz Pula evropskih istraživača mladih (PEYR) i korespondenata Evropskog centra znanja o omladinskoj politici (EKCYP) (pri čemu oboje koordinira Partnerstvo mladih), i Pula obučavatelja. Sve te zajednice prakse daju omladinskom sektoru Vijeća Evrope opsežno iskustvo i stručnost iz oblasti mladih. On je opremljen i za pružanje finansijske podrške projektima za mlade preko Evropske omladinske fondacije. Osim toga, u pogledu fizičkih resursa, on ima dva evropska omladinska centra, u Strazburu i Budimpešti, kao i mrežu drugih omladinskih centara širom Evrope kojima je dodijelio svoju Oznaku kvaliteta za omladinske centre.

Takvi ljudski, finansijski i fizički resursi do danas su omogućili omladinskom sektoru Vijeća Evrope da, u apstraktnom i generičkom smislu, obezbijedi sljedeće:

- finansijsku podršku razvoju civilnog društva mladih;
- kvalitetnu infrastrukturu za izgradnju kapaciteta zajednica prakse;
- izgradnju kapaciteta za zajednice zainteresiranih strana;
- umrežavanje i vršnjačko učenje između različitih zajednica prakse i interesnih grupa;
- prakticanje i promoviranje participativnog upravljanja kroz zajedničko upravljanje;
- laboratoriju za inovacije u omladinskom radu, omladinskoj politici i istraživanju mladih;
- specijalistička znanja, prilagođeno savjetovanje i stvaranje znanja;
- razvoj kvaliteta i postavljanje standarda;
- platforme za razvoj evropskog konsenzusa, legitimiteta i multilateralnog vlasništva;
- prostor za političku i međuinstitucionalnu suradnju;
- direktan pristup mladim institucijama i donosiocima političkih odluka;
- uključivanje mladih i međuresornu suradnju unutar institucije;
- proaktivan pristup i angažman mladih koji se nalaze u nepovoljnom položaju;
- predviđanje budućih trendova, izazova i prilika.

Konkretnije, ovaj okvir prakse je proizveo izuzetno profesionalno nasljeđe postignuća,⁷ uključujući:

- inovativne standarde (posebno kroz niz preporuka Komiteta ministara Vijeća Evrope o pitanjima koja se odnose na mlade);
- instrumente u oblasti suradnje mladih, kao što su: Okvirni sporazumi o partnerstvu u oblasti mladih između Evropske komisije i Vijeća Evrope; Djelomični sporazum o mobilnosti mladih putem omladinske kartice; Partnerstvo sa Evropskom asocijacijom za omladinsku karticu (EYCA); Partnerstvo sa Evropskom agencijom za informiranje i savjetovanje mladih (ERYICA); partnerski rad kroz podregionalnu suradnju;
- međuvladinu suradnju u oblasti omladinske politike (posebno kroz preglede nacionalne omladinske politike, savjetodavne misije, davanje doprinosa „dimenzije mladih“ nacionalnim akcionim planovima, ljetnim univerzitetima, seminarima);
- značajne kampanje na polju mladih, kao što su kampanja *Svi različiti svi jednaki*⁸ i kampanja *Pokret bez govora mržnje*⁹;
- specifične obrazovne pristupe za interkulturalno učenje i obrazovanje o ljudskim pravima, osnaživanje mladih ljudi

⁷Dalja razrada ovog kataloga dostignuća može se naći u Memorandumu Sekretarijata 36. sastanka Zajedničkog vijeća za mlade u Budimpešti 27-29. marta 2017, Evropski omladinski centar: Tačka 8 dnevnog reda – Stanje „Budućnost omladinske politike Vijeća Evrope: AGENDA 2020“ (Rezolucija CM/Res(2008)23 o omladinskoj politici Vijeća Evrope) Neki ključni naglasci i dostignuća.

⁸ https://www.europewatchdog.info/en/instruments/campaigns/all_different_all_equal/.

⁹ <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign>.

i omladinskih radnika da učestvuju u društvu kroz programe Evropskih centara za mlade (uključujući, na primjer, kurseve obuke, studijske sesije, stručne grupe i seminare, simpozijume, metodologiju Žive Biblioteke);

- posvećene publikacije i materijale za obuku o ljudskim pravima, uključujući sveprisutne edukativne pakete *Compass*, (i *Compasito*), T-komplete (komplete za obuku/ulaznice), internetski časopis za omladinski rad *Coyote*;
- promociju i priznavanje neformalnog učenja;
- promociju i priznavanje omladinskog rada, posebno kroz aktivne doprinose Evropskim konvencijama o omladinskom radu, seminare i publikacije o povijesti omladinskog rada i ad hoc Radnu grupu na visokom nivou za omladinski rad;
- promociju i prepoznavanje omladinske politike na evropskom i nacionalnom nivou, uključujući Evropski centar znanja o omladinskoj politici (EKCYF),¹⁰ istraživačke studije, knjige „znanja“ za mlade, časopis *Pogledi na mlade* i zajedničku organizaciju Prvog globalnog foruma o omladinskim politikama;¹¹

¹⁰ <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/knowledge/-/ekcyp>.

¹¹ <https://www.un.org/youthenvoy/2015/10/1st-global-forum-on-youth-policies/>.

- posvećene, pravovremene i odgovarajuće reakcije na konkretna pitanja: Mladi ambasadori mira,¹² Enter!¹³ Romi¹⁴ Akcioni plan za mlade;¹⁵
- doprinose akcionim planovima Vijeća Evrope (npr., u vezi sa Romima i Putnicima,¹⁶ djecom izbjeglicama i migrantima,¹⁷ i borbom protiv terorizma¹⁸) i bilateralnoj suradnji;
- ugrađivanje obrazovanja o ljudskim pravima u institucionalnu praksu Vijeća Evrope, posebno kroz Povelju o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanju za ljudska prava (EDC/HRE).¹⁹

Od vremena Agende 2020, primarna dostignuća u međuinstitucionalnim odnosima jesu sljedeća:

¹² <https://www.coe.int/en/web/youth-peace-dialogue/youth-peace-ambassadors>.

¹³ <https://www.coe.int/en/web/enter/home?desktop=true>.

¹⁴ Termin "Romi i Putnici" koristi se u Vijeću Evrope da obuhvati široku raznolikost grupa obuhvaćenih radom Vijeća Evrope u ovoj oblasti: s jedne strane a) Rome, Sinte/Manuše, Calée, Kaale, Romanikael, Boyape/Rudare; b) balkanske Egipćane i Aškalije; c) istočne grupe (Dome/Garačije, Lome/Boše i Abdale); te, s druge strane, grupe kao što su Putnici, Jeniši i stanovništvo označeno administrativnim terminom „Gens du voyage“, kao i osobe koje se izjašnjavaju kao Cigani. Ovo je fusnota s objašnjenjem, a ne definicija Roma i/ili Putnika.

¹⁵ <https://www.coe.int/en/web/youth-roma/home?desktop=true>.

¹⁶ <https://rm.coe.int/1680684b5e>.

¹⁷ <https://edoc.coe.int/en/children-s-rights/7362-council-of-europe-action-plan-on-protecting-refugee-and-migrant-children-in-europe-2017-2019.html>.

¹⁸ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?

ObjectID=09000016805c3576.

¹⁹ <https://www.coe.int/en/web/edc/charter-on-education-for-democratic-citizenship-and-human-rights-education>.

- osnaženi oblici komunikacije i suradnje između Vijeća Evrope i Evropske komisije, posebno, ali ne isključivo kroz Partnerstvo mladih;
- stabilnost programa Omladinskog partnerstva od 2014. godine: razvoj znanja o učešću mladih, omladinskom radu i socijalnoj inkluziji;
- veći identitet omladinskog rada, u početku kroz rad Omladinskog partnerstva, ali sada sve više unutar obiju institucija;
- povezivanje rada Vijeća Evrope i Evropske unije (EU) tokom predsjedavanja EU, čime se postiže veća koherentnost i više sinergije;
- konsolidiraniji pristup omladinskom istraživanju, politici i praksi kroz Partnerstvo za mlade, Odjel za mlade Vijeća Evrope i Jedinicu za mlade Evropske komisije.

Bilo jednostrano ili u partnerstvu s drugima, međutim, postoji jasan imperativ da omladinski sektor Vijeća Evrope – njegova prepoznatljiva grupa – *održava* dokazanu praksu, *razvija* rad koji obećava i rješava hitna pitanja kroz *inovaciju* kako se budu pojavljivali novi izazovi i okolnosti za mlade i omladinsku politiku.

Ovaj impresivni spektar aktivnosti (izlaza) odnosi se na brojne *probleme* i angažirao je mnoštvo *zainteresiranih strana i učesnika*. Evropski omladinski centri u Strazburu i Budimpešti, sa svojim internim obrazovnim osobljem, ključni su za provođenje mnogih gorenavedenih aktivnosti, pružajući „siguran“ i participativan prostor za učenje i razvoj, kao i neophodnu obrazovnu podršku.

Nadalje, u proteklih deset godina, Evropska omladinska fondacija je iz svog glavnog budžeta dodijelila oko 2000

grantova omladinskim nevladinim organizacijama na lokalnom, nacionalnom i evropskom nivou za širok spektar projekata i inicijativa. Evropska omladinska fondacija nastavlja da razvija inovativne načine bavljenja „poljem“ (posebno primateljima njezinih grantova), uključujući svoju metodologiju za prepoznavanje vremena koje su volonteri posvetili provođenju omladinskih aktivnosti širom Evrope.

Međutim, finansijski resursi omladinskog sektora Vijeća Evrope ograničeni su i, u okviru trenutne ekonomske i političke klime širom Evrope, vjerovatno nesigurniji. Strategija za omladinski sektor do 2030. godine jasno će se morati prilagoditi budućim promjenjivim budžetskim okolnostima.

Razlika: mjesto omladinskog sektora Vijeća Evrope u Evropi danas

S obzirom na sve veći broj aktera u omladinskom sektoru širom Evrope, prepoznatljivo mjesto *Omladinskog sektora Vijeća Evrope* treba ponovo potvrditi. Kao što je 2017. godine Evropski upravni odbor za mlade (CDEJ) iskristalizirao ključne teme „omladinske politike za koje je imao posebno znanje u pružanju podrške državama članicama (vidjeti Dodatak 5), Strategija za omladinski sektor do 2030. pojašnjava šta je karakteristično za doprinos omladinskog sektora Vijeća Evrope u odgovoru na pitanja mladih u Evropi.

Suupravljačka struktura statutarnih tijela mladih – zajednička odgovornost za odlučivanje i utvrđivanje dnevnog reda između predstavnika vlada i omladinskih organizacija – često je njezin najviše najavljivani znak razlikovanja. Postoji, međutim, još mnogo toga što se smatra karakterističnim u radu omladinskog sektora Vijeća Evrope. Sljedeći koncepti obuhvataju tu razliku (za više detalja, pogledajte Dodatak 6).

Rad omladinskog sektora Vijeća Evrope je, prije svega, **principijelan**, usidren u jasnim vrijednostima (ljudskih prava, demokratije i vladavine prava). Njegove aktivnosti su pouzdane i transparentne. Njegov rad se vodi kroz „trijalog“ između omladinskih istraživanja, politike i prakse, rada s vladama, omladinskim organizacijama i mladima kao partnerima u razvoju. Takva institucionalna suradnja je vođena jasnim **proceduralnim** smjernicama, koje simbolizira zajedničko dugoročno planiranje koje pruža garanciju kvaliteta, kontinuiteta i održivosti. Osim vlada i omladinskih organizacija, rutinski su uključene zajednice praktičara (obučavatelji, istraživači i eksperti za politiku) omladinskog sektora Vijeća Evrope i pokreti na lokalnom nivou. To je poznato kao „strategija participativne izgradnje“ sektora.

Posebnost omladinskog sektora Vijeća Evrope dodatno je ojačana njegovom posvećenošću **orijentiranom na politiku** na različitim strateškim nivoima. On pruža mjere podrške državama članicama, nudi mjerila za postavljanje standarda, promovira okvire politike usmjerene na mogućnosti i zalaže se za kvalitetne prostore za mlade prilagođene korisnicima. Na **praktičnijem** nivou, omladinski sektor Vijeća Evrope koristi mnoštvo alatki i znanja i vještina za izgradnju kapaciteta pojedinaca i organizacija, kao i za razvoj i provođenje omladinske politike.

Sva ta posebna obilježja omladinskog sektora Vijeća Evrope proizvode kohezivnu i koherentnu cjelinu za koju se smatra da čini „jedinstveni duh“ i „sigurnu platformu“ za iskustvene i druge oblike učenja. Ovaj raspon „razlika“, zacementiran načelima kroz koje se misije ostvaruju – međusobno poštovanje i povjerenje; inkluzivnost; trajna posvećenost; učešće; ravnopravnost; transparentnost; i suradnja – leži u samom srcu Strategije.

Teorija promjene sektora mladih Vijeća Evrope

„Nemoguće je predvidjeti budućnost, ali možemo pomoći u vođenju i modeliranju evolucijskog procesa kako bismo stvorili budućnost kakvu želimo.“²⁰

Teorija promjene predstavlja ilustraciju kako i zašto se očekuje da će se neka željena promjena dogoditi u određenom kontekstu. Ona koristi „mapiranje unatrag“, koje zahtijeva od planera da razmišljaju unatrag od dugoročnog do srednjeročnog cilja, a zatim do ranih promjena koje bi bile potrebne da izazovu željenu promjenu. To stvara skup povezanih ishoda poznatih kao „putanju promjene“, kostur oko kojeg se razvijaju ostali elementi teorije (vidi Sliku 1 i Dodatak 4).

²⁰ Costanza, R. (2013), 'A theory of socio-ecological system change', *Journal of Bioeconomics* DOI 10.1007/s 10818-013-9165-5.

Slika 1: model teorije promjene ekosistema:

Omladinski sektor Vijeća Evrope

RESURSI

Odjel za mlade / Direkcija za demokratsko učešće

Evropski omladinski centri – Evropska omladinska fondacija –

Partneri – Statutarni organi

Zajednice prakse: Obučavatelji/istraživači/stručnjaci za politiku

Usluge npr. finansije; infrastruktura; izgradnja kapaciteta; umrežavanje i vršnjačko učenje; participativno upravljanje; inovacija; stručnost; postavljanje standarda; zajedničko vlasništvo; međuinstitucionalna suradnja; pristup za mlade; uključivanje mladih; domet i angažiranje; predviđanje budućih trendova, izazova i prilika

ULAZI: jake kombinacije/timski rad za planiranje i pripremu

NAČELA

Razlika

Uzajamno poštovanje i povjerenje

Inkluzivnost

Trajna posvećenost

Učešće

Ravnopravnost

Transparentnost

Suradnja

MISIJA 1

Jačanje

Pristup pravima

MISIJA 2 Produbljivanje znanja mladih

MISIJA 3 Proširivanje učešća mladih

VIZIJA Mladi ljudi širom Evrope aktivno podržavaju, brane, promovišu i uživaju u osnovnim vrijednostima Saveta Evrope: Ljudska prava, demokratija, vladavina prava

TEMATSKI PRIORITETI

TP1 Revitalizacija pluralističke demokratije

UTJECAJ Demokratsko građanstvo mladih i aktivno učešće daju snažniji doprinos prevazilaženju izazova demokratije

TP2 Pristup pravima

UTJECAJ Mladi ljudi imaju bolji pristup pravima

TP3 Zajednički život u mirnim i inkluzivnim društvima

UTJECAJ Mladi ljudi, u svojoj svojoj različitosti, žive životom u kojem je manje diskriminacije, nasilja i isključenosti i doprinose mirnim i inkluzivnim društvima

TP4 Omladinski rad

UTJECAJ Jača se autonomija mladih i demokratsko građanstvo i njeguje se socijalna inkluzija

ISHODI I UTJECAJ

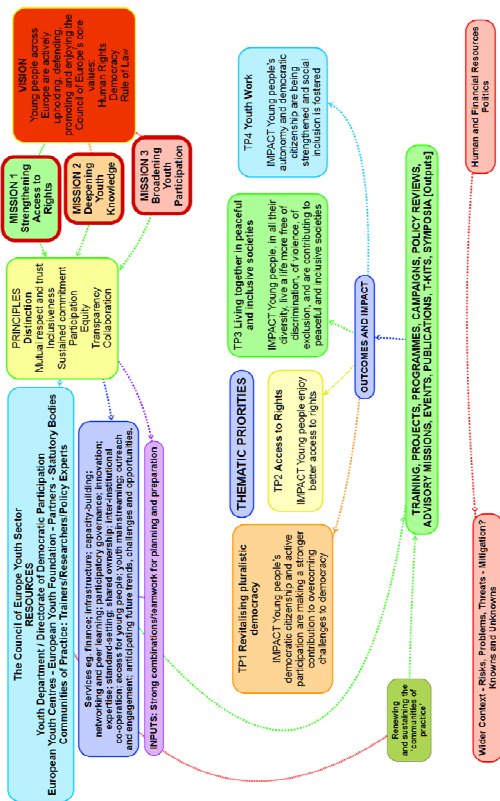
Obnavljanje održivosti „zajednica prakse“

OBUKA, PROJEKTI, PROGRAMI, KAMPANJE, PREGLED POLITIKA, SAVJETODAVNE MISIJE, DOGAĐAJI, PUBLIKACIJE, T-KOMPLETI, SIMPOZIJI [Izlazi]

Širi kontekst – rizici, problemi, prijetnje – ublažavanje?

Ljudski i finansijski resursi

Politika

U kontekstu omladinskog sektora Vijeća Evrope, primjena ekosistemske teorije promjena mapira unatrag od *četiri* aspiracijska tematska prioritetna utjecaj, i brojnih očekivanih

ishoda vezanih za svaki od njih, kako bi se postigla vizija koja vidi mlade ljude u Evropi kako podržavaju, brane, promovišu i uživaju u osnovnim vrijednostima Vijeća Evrope: ljudskim pravima, demokratiji i vladavini prava. Omladinski sektor Vijeća Evrope tumači ih u *odnosu prema mladima* kao osnovne misije koje se bave pristupom mladih pravima, znanju mladih i učešću mladih. „Sredina koja nedostaje“ – između vizije/misije i željenog utjecaja – obuhvata sveobuhvatan niz aktivnosti (izlaze) usidrene i razvijene po mjeri ulaza (procesa i praksi) izvedenih iz ustaljenog mozaika ljudskih, finansijskih i fizičkih resursa i „zajednica prakse“ (obučavatelji, istraživači i stručnjaci za politiku), a prožima ih karakterističan skup načela.

Ovi resursi (niz instrumenata, ideja, ljudskih i finansijskih resursa i mreža) predstavljaju ulaze koji proizvode niz aktivnosti (izlaza) sektora za mlade Vijeća Evrope, koje se, zauzvrat, grupišu u različitim oblicima (učenje, materijali, podrška projektu, kampanje) za postizanje željenih rezultata i utjecaja (vidi u nastavku).

Takvi rezultati se postižu *kako* kroz naknadno ponašanje direktnih korisnika rada sektora *tako i* putem posrednika, od kojih će mnogi – kao dio omladinskog sektora Vijeća Evrope – biti uključeni, na ovaj ili onaj način, u taj proces.

Vizija

Vizija rada omladinskog sektora Vijeća Evrope integralno je povezana za centralnim vrijednostima i ciljevima Vijeća Evrope:

Mladi širom Evrope aktivno podržavaju, brane, promovišu i uživaju u osnovnim vrijednostima Vijeća Evrope: ljudskim pravima, demokratiji i vladavini prava.

Misija

Za sektor mladih Vijeća Evrope, ova vizija se pretvara u tri posebne ključne misije.

Prvo, jačanje pristupa mladih *pravima*:

Mladi ljudi i svi oblici omladinskog civilnog društva mogu se osloniti na okruženje koje omogućava puno ostvarivanje svih njihovih ljudskih prava i sloboda, uključujući konkretne politike, mehanizme i resurse.

Drugo, produblјivanje *znanja* mladih:

Demokratski angažman mladih podržan je od strane zajednica praksi koje proizvode znanje i stručnost.

Treće, širenje *učešća* mladih:

Mladi značajno učestvuju u odlučivanju, na osnovu širokog društvenog i političkog konsenzusa u podršci participativnom upravljanju i odgovornosti.

Uloga i svrha omladinskog sektora Vijeća Evrope jesu podrška i razvoj djelotvornosti omladinskog civilnog društva, omladinskog rada, omladinske politike i istraživanja mladih u

njihovim naporima da omoguće aktivno angažovanje mladih u podržavanju osnovnih vrijednosti Vijeća Evrope.

Tematski prioriteti

Tematski prioriteti su one aspiracije omladinskog sektora Vijeća Evrope koje se mogu ostvariti kroz rad Odjela za mlade Vijeća Evrope i resurse koje je u mogućnosti da rasporedi.

Utjecaj tematskog prioriteta je osiguran kroz mali skup očekivanih ishoda (vidi u nastavku).

Ovi tematski prioriteti su utemeljeni u glavnoj pravnoj tekovini Vijeća Evrope u oblasti omladinske politike, uključujući Preporuku CM/Rec(2019)4 o podršci mladim izbjeglicama u tranziciji u odraslo doba, Preporuku CM/Rec(2017)4 o omladinskom radu, Preporuku CM/Rec(2016)7 o pristupu mladih ljudima pravima, Preporuku CM/Rec(2015)3 o pristupu mladih iz ugroženih naselja socijalnim pravima, Preporuku CM/Rec(2010)7 o Povelji Vijeća Evrope o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanje o ljudskim pravima, CM/Rec(2010)5 Komiteta ministara državama članicama o mjerama za borbu protiv diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta,²¹ CM/Rec(2006)14 o građanstvu i učešću mladih u javnom životu, Preporuku Rec(2004)13 o učešću mladih u lokalnom i regionalnom životu i Preporuku Rec(2003)8 o promociji i priznavanju neformalnog obrazovanja/učenja mladih.

Strategija za omladinski sektor Vijeća Evrope do 2030. ima četiri tematska prioriteta:

²¹Uz suprotno mišljenje Ruske Federacije

1. Revitalizacija pluralističke demokratije

Ovaj prioritet pokriva uspostavljeni portfelj rada sektora mladih Vijeća Evrope na učestvovanju mladih u odlučivanju i aktivnom građanstvu, kao i njegove planove za rješavanje pitanja sužavanja prostora za civilno društvo i demokratskih deficita koji su trenutno prisutni u savremenoj Evropi.

2. Pristup pravima

Ovaj prioritet pokriva priznati portfelj rada sektora mladih Vijeća Evrope na pristupu mladih građanskim, političkim, digitalnim i socijalnim pravima, uključujući pravo na obrazovanje o ljudskim pravima,²² kao i njegove planove za širenje na do sada malo istražene teme vezane za prava, posebno na kolektivna prava, kao što je pravo na čistu i zdravu životnu sredinu.

3. Zajednički život u mirnim i inkluzivnim društvima

Ovaj prioritet pokriva dobro uspostavljen rad sektora mladih Vijeća Evrope na uvažavanju različitosti, izgradnji mira, borbi protiv svih oblika rasizma i netolerancije, interkulturalnom dijalogu i učenju, kao i specifični rad sa zajednicama mladih koji su strukturno i nesrazmjerno pogođeni takvim pojavama (Romi, izbjeglice, LGBTQI, mladi onesposobljeni od strane društva). On nadalje pokriva interes sektora mladih Vijeća Evrope da razvije jači profil u pogledu inkluzije manjina i ranjivih grupa, interseksionalnosti, međugeneracijskog

²²Povelja Vijeća Evrope o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanje o ljudskim pravima (2010) definiira OLJP kao obrazovanje, obuku, podizanje svijesti, informacije, prakse i aktivnosti koji imaju za cilj da osposobe učenike znanjem, vještinama i razumijevanjem i da razvijaju njihove stavove i ponašanje, da osnaže učenike da doprinesu izgradnji i odbrane univerzalne kulture ljudskih prava u društvu, u cilju promocije i zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

dijaloga, globalne solidarnosti, regionalne i susjedske saradnje i razmjene s drugim regijama svijeta, posvjećivanja pažnje izazovima i posljedicama klimatskih promjena, degradacije životne sredine i tehnološkog razvoja, te inkluzivnosti u svim svojim programima.

4. Omladinski rad

Ovaj prioritet pokriva djelovanje omladinskog sektora Vijeća Evrope na snaženju razvoja omladinskog rada,²³ kvaliteta i priznavanja omladinskog rada (u državama članicama i na evropskom nivou) i evropsku saradnju na unapređenju razvoja omladinskog rada kroz partnerstva, poput onog s Evropskom komisijom. Ovaj prioritet dalje obuhvaća promociju specifičnih pristupa neformalnom obrazovanju/učenju u službi vrijednosti Vijeća Evrope, posebno obrazovanja za ljudska prava, obrazovanja za demokratsko građanstvo, obrazovanja o digitalnom građanstvu i interkulturalnog obrazovanja.

Strategija za omladinski sektor do 2030. postavlja svoje „očekivane *ishode*“ u odnosu na svaki od njegova četiri tematska prioriteta i sveukupni utjecaj koji ovaj rad treba da postigne. Međutim, osim neposrednih ishoda koji su usko pozicionirani u odnosu na izlaze rada omladinskog sektora Vijeća Evrope, dugoročni rezultati i utjecaj jasno zavise od društvenih, političkih i ekonomskih okolnosti koje su van njegove kontrole i koji mogu loše djelovati na njih.

Očekivani ishodi

Tematski prioritet 1: Revitalizacija pluralističke demokratije

²³ Vidi Preporuku Komiteta ministara CM/Rec(2017)4 o omladinskom radu.

Utjecaj: Demokratsko građanstvo i aktivno učešće mladih daju snažniji doprinos prevazilaženju izazova demokratije.

Očekivani ishod 1: Povećani kapacitet omladinskog civilnog društva za unapređenje participativne demokratije i demokratskog građanstva unutar i izvan svog članstva.

Očekivani ishod 2: Više politika i procesa upravljanja koji se provode na smislen participativan način, uključujući mlade i njihove predstavnike/organizacije.

Očekivani ishod 3: Osnažena omladinska politika i rad kako bi se uklonile prepreke za učešće mladih.

Očekivani ishod 4: Unapređeni institucionalni odgovori na nove razvoje u demokratiji, kao što su promjenjivi obrasci učešća mladih i digitalizacija.

Tematski prioritet 2: Pristup pravima

Utjecaj: Mladi imaju bolji pristup pravima.

Očekivani ishod 1: Postignut je dalji napredak u provođenju standarda Vijeća Evrope o pristupu pravima mladih.

Očekivani ishod 2: Povećana izgradnja kapaciteta i resursa za omladinske organizacije i druge relevantne zainteresirane strane za pružanje obrazovanja o ljudskim pravima i zalaganje za pristup pravima.

Očekivani ishod 3: Unapređeni institucionalni odgovori na nova pitanja koja utiču na prava mladih i tranziciju u odraslo doba, kao što su, između ostalog, efekti klimatskih promjena, digitalni prostor, povećana mobilnost i novi oblici zapošljavanja.

Tematski prioritet 3: Zajednički život u mirnim i inkluzivnim društvima

Utjecaj: Mladi ljudi, u svoj svojoj različitosti, žive život bez diskriminacije, nasilja, isključenosti i doprinose mirnim i inkluzivnim društvima

Očekivani ishod 1: Zainteresirane strane su bolje opremljene da se suoče sa izazovima izgradnje inkluzivnih društava kroz politike, programe i projekte koji prihvataju različitost i djelotvornog praćenja i borbe protiv diskriminacije, nasilja i isključenosti.

Očekivani ishod 2: Mladi, uključujući one koji doživljavaju diskriminaciju i isključenost, imaju koristi od mogućnosti koje razvijaju njihovu posvećenost demokratskom građanstvu i njegovom ostvarivanju.

Očekivani ishod 3: Ključni temelji , kao što su evropsko jedinstvo, globalna solidarnost, mir, interkulturalna raznolikost, međugeneracijski dijalog i održivost životne sredine, istaknutije su ugrađene u politiku, praksu i istraživanja unutar i izvan sektora mladih.

Očekivani ishod 4: Kapaciteti, djelovanje i vođstvo mladih za sprječavanje nasilja, transformaciju sukoba i izgradnju kulture mira jačaju se kroz znatnu financijsku podršku, izgradnju mreže i jačanje kapaciteta, prepoznajući punu različitost mladih i način na koji se mladi organiziraju.

Tematski prioritet 4: Omladinski rad

Utjecaj: Kroz omladinski rad jačaju se autonomija i demokratsko građanstvo mladih i podstiču se neformalno obrazovanje/učenje i socijalna inkluzija.

Očekivani ishod 1: Omladinski rad prepoznat i ugrađen u okvire omladinske politike, posebno kroz zajedničku evropsku agendu rada sa mladima.

Očekivani ishod 2: Poboľšan kvalitet prakse omladinskog rada koju pruŹaju kako volonteri tako i plaćeni omladinski radnici.

Očekivani ishod 3: Prošireni pristup i privlačnost omladinskog rada i neformalnog obrazovanja/ućenja za dobrobit šire populacije mladih.

Zaključak: provođenje Strategije i pokazivanje uspjeha

Rezolucija Komiteta ministara CM/Res(2020)2 ćini pravnu i politićku osnovu za provođenje strategije za omladinski sektor Vijeća Evrope 2030.

Strategija će se provoditi u djelo i periodićno ocjenjivati kroz uzastopne programe i budŹete Vijeća Evrope do 2030. godine. Zajednićko vijeće za mlade (CMJ) zatim će u skladu s tim razmotriti provođenja Strategije.

U cilju procjene provođenja, omladinski sektor Vijeća Evrope navest će *izlaze* svojeg rada – kao što su povratne informacije pojedinaćnih ućesnika, broj kurseva obuke, studijskih sesija, sastanaka i publikacija. Takođe bi trebalo da dokumentuje *ishode* i, koliko je to moguće, širi *utjecaj* tog rada.

Međutim, treba podsjetiti da omladinski sektor Vijeća Evrope ne može doprijeti do svake mlade osobe u Evropi, svakako ne direktno. On se uvijek oslanja na posrednike i sagovornike različitih profila: vladine službenike, mlade političare, omladinske radnike i same mlade. Ravnoteža u pažnji koju treba posvetiti tim različitim zainteresiranim stranama – u znak priznanja *različitih* doprinosa ishodima i utjecaju koji mogu imati – potrebno je utvrditi prije nego što je moguće pozabaviti se pitanjima „polaganja računa“ i „odgovornosti“.

Neformalna razmjena mišljenja o „jačanju demokratije angažiranjem mladih u Vijeću Evrope i njegovim državama članicama“ između zamjenika ministara i ključnih predstavnika mladih.
23. januara 2020

Bibliografija i izvorni materijal

*Pored fusnota koje daju generičke reference na konkretne stavke koje se pominju u tekstu ovog osnovnog dokumenta, sljedeći izvorni materijal je značajnije doprinio procesu njegovog razvoja:

Costanza, R. (2013), 'A theory of socio-ecological system change', *Journal of Bioeconomics* DOI 10.1007/s 10818-013-9165-5.

Council of Europe Committee of Ministers (2008), *Resolution CM/Res(2008)23 on the youth policy of the Council of Europe*, Strasbourg: Council of Europe.

Council of Europe Committee of Ministers (2010), *Council of Europe Charter on Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education*, adopted in the framework of Recommendation CM/Rec(2010)7 of the Committee of Ministers, Strasbourg: Vijeće Evrope.

Vijeće Evrope (2011), *Combating discrimination on grounds of sexual orientation and gender identity: Standardi Vijeća Evrope*, Strasbourg: Vijeće Evrope.

Komitet ministara Vijeća Evrope (2017), *Preporuka CM/Rec(2017)4 Komiteta ministara državama članicama o radu s mladima*, Strasbourg: Council of Europe.

Council of Europe Committee of Ministers (2018): Recommendation CM/Rec(2018)11 of the Committee of Ministers to member States on the need to strengthen the protection and promotion of civil society space in Europe.

Council of Europe Ministers for Youth (2008), *The future of the Council of Europe youth policy: AGENDA 2020 – Declaration*, Kyiv: 8th Council of Europe Conference of Ministers responsible for youth.

European Commission (2018), *Engaging, Connecting and Empowering young people: a new EU youth strategy*, Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and

Social Committee and the Committee of the Regions, Brussels: European Commission.

Jagland, T. (2018), *Role of Institutions, Threats to Institutions: Report by the Secretary General of the Council of Europe – An analysis of democracy, human rights and the rule of law in Europe, based on the findings of the Council of Europe monitoring mechanisms and bodies*, Strasbourg: Council of Europe.

Secretariat Memorandum for the Joint Council on Youth 36th meeting, Budapest 27-29 March 2017, European Youth Centre: Item 8 on the agenda – State of Play “The future of the Council of Europe Youth Policy: AGENDA 2020” (Resolution CM/Res(2008)23 on the youth policy of the Council of Europe) *Some key highlights and achievements*.

United Nations (2015), *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, Resolution adopted by the General Assembly, New York: United Nations.

United Nations (2018), *Youth 2030: Working with and for young people – The United Nations Youth Strategy*, New York: Office of the Secretary-General's Envoy on Youth.

Williamson, H. (2017), *Supporting young people in Europe Volume III: Looking to the Future*, Strasbourg: Council of Europe.

Dodatak 1: Opis procesa pripreme Strategije

Kao i cjelokupan rad omladinskog sektora Vijeća Evrope, priprema strategije za omladinski sektor Vijeća Evrope d 2030. godine bila je pažljiva, samokritična i kolaborativna. Za to je neminovno trebalo neko vrijeme. Do njegovog završetka, ratifikacije od strane Zajedničkog vijeća i usvajanja od strane Komiteta ministara, proći će oko tri godine. Upozoreno na činjenicu da se trenutna Strategija, Agenda 2020, bliži kraju, Zajedničko vijeće za mlade (CMJ) nastojalo je uspostaviti proces za razvoj nove strategije koja bi se nadograđivala na prethodna dostignuća i omogućavala inovacije i odgovor na nove izazove. To je trebalo izgraditi u kontekstu šire misije Vijeća Evrope, promjenjivog društvenog i političkog pejzaža Evrope i većih očekivanja za sistematsko ispitivanje utjecaja omladinskog sektora.

U martu 2017. godine Zajedničko vijeće je izradilo **plan izvođenja** kako bi se otvorio put za novu srednjeročnu strategiju za omladinski sektor Vijeća Evrope za deceniju 2020-2030. To je bilo usidreno u temeljnom razmatranju i pregled Agende 2020 – njenih ključnih postignuća, nedostataka, izazova i pouka. Pregled je proizveo opsežnu listu inicijativa, kampanja, obuke, studijskih sesija, edukativnih materijala i drugih aktivnosti koje su činile izlaz omladinskog sektora Vijeća Evrope do danas.

Odjel za mlade Vijeća Evrope naknadno je sazvao „**meditacijski seminar**“ **internog osoblja** početkom 2018. godine, koji je uključivao više osoblje, uz pomoć i podršku dva vanjska stručnjaka, kako bi se savladala i destilirala razmatranja Zajedničkog vijeća i različitih modela „teorije promjene“, u pripremi za šire konsultacije s ključnim

zainteresiranim stranama i korisnicima iz omladinskog sektora Vijeća Evrope.

Konsultativni sastanak u maju 2018. godine sagledao je izlaza proizvedenog u okviru parametara Agende 2020 i razmotrio njihovu kontinuiranu relevantnost i vrijednost u odnosu na promjenjive izazove s kojima se mladi u Evropi suočavaju i širi institucionalni profil omladinskog polja u kojem je djelovao omladinski sektor Vijeća Evrope. Ispitivanje ovog konteksta i odnosa kulminiralo je identifikacijom određenih preliminarnih ideja za mogući strateški okvir za sektor, posebno šta treba *održavati*, šta treba *razvijati*, te kako i gdje *inovirati*.

Dalje rasprave o idejama koje su proizašle iz te konsultacije održane su u junu 2018. tokom sastanaka **Biroa** statutarnih tijela omladinskog sektora Vijeća Evrope, u očekivanju daljeg razmatranja od strane Zajedničkog vijeća za mlade.

Na sastanku **Zajedničkog vijeća za mlade** u oktobru 2018. godine, postojala je široka podrška idejama razvijenim putem konsultativnog sastanka. Zajedničko vijeće je dalje naglasilo potrebu za novom strategijom kako bi se uspostavila prava ravnoteža između kontinuiteta i promjena, kako bi se osigurala sinhronizacija s drugim transnacionalnim institucionalnim strategijama za mlade (posebno onima EU-a i UN-a) i kako bi se osiguralo da komparativna prednost Omladinskog sektora Vijeća Evrope bude jasno vidljiva.

Zajedničko vijeće je odobrilo formiranje grupe za izradu nacrtu za razvoj strateškog dokumenta koji će predstavljati sažet prikaz dostignuća i standarda sektora mladih Vijeća Evrope, postavljajući temelje za njegovu viziju i buduću operacionalizaciju kao odgovor na prioritarna pitanja koja se tiču mladih u savremenoj Evropi.

Radna grupa se sastala u decembru 2018. i u januaru 2019, postepeno ugrađujući Strategiju u teoriju promjene „ekosistema“ koja je obuhvatala sljedeće:

- viziju (vrijednosti Vijeća Evrope);
- misiju omladinskog sektora Vijeća Evrope;
- resurse kojima raspolaže;
- jedinstvene konstelacije resursa koje stvaraju različite aktivnosti i izlaze;
- privremena identifikacija četiri tematska prioriteta;
- neke predložene očekivane utjecaje i očekivane rezultate u odnosu na svaki od predloženih prioriteta.

Biro je u januaru 2019. još jednom razmotrio napredak rada grupe za izradu nacрта, i on je dobio široku podršku prije potpunog „političkog“ pregleda od strane Zajedničkog vijeća.

Zajedničko vijeće za mlade detaljno je pregledalo rad grupe za izradu nacрта u martu 2019. godine. Usvojen je opšti okvir i preliminarni sadržaj, uz određene predložene izmjene i dopune. Nacrt strateškog dokumenta dodatno je revidiran u svjetlu razmatranja i sugestija Zajedničkog vijeća.

Radna grupa se sastala u junu 2019. kako bi potvrdila konačnu strukturu nacрта i sadržaj Strategije, predložila prateću rezoluciju Komiteta ministara i razmotrila moguću „letak“ koji sažima ključne elemente i Strategije i rezolucije, za širu upotrebu.

Konačni tekst Strategije je podržalo **Zajedničko vijeće za mlade** u oktobru 2019, a strategija omladinskog sektora Vijeća Evrope do 2030. zvanično je usvojena u januaru 2020. godine.

Dodatak 2: Kontekst života mladih u Evropi

- 1. Tehnološki** – Ne samo da različiti oblici „digitalne podjele“ utiču na mogućnosti i iskustvo mladih, već je tehnološka evolucija veoma utjecala na načine na koje mladi ljudi vode svoje živote, kao i na načine na koje drugi nastoje da se odnose prema mladima. Uloga i uticaj robotike i vještačke inteligencije, potencijal za digitalnu demokratiju i važnost digitalne pismenosti za puno učešće mladih samo su neki od izazova koje treba razmotriti i s kojima se valja suočiti.
- 2. Demografski** – Promjenjiva demografija Evrope, posebno uslijed starenja društva, utiče na sve društvene grupe, a posebno na mlade, zahtijevajući nove pristupe međugeneracijskim odnosima i raspodjeli resursa.
- 3. Lični** – Različiti oblici „podjele mladih“ i pitanja vezana za socijalnu isključenost proizveli su, kao jednu posljedicu, kontinuiranu *ranjivost* različitih grupa mladih, čije su okolnosti pogoršane uslijed *nedostatka podrške*. To se jasno pokazalo povećanjem zabrinutosti politike u vezi sa *zdravljem i dobrobiti* mladih, posebno njihovog (lošeg) mentalnog zdravlje kao posljedice anksioznosti i neizvjesnosti. Šire zamišljeno, jasno je da postoji potreba za doprinosom i izgradnjom sposobnosti i povjerenja mladih kroz osiguravanje, gdje je to moguće, svrsishodnih i pozitivnih prilika i iskustava – što je godinama bio temelj filozofije omladinske politike Vijeća Evrope.
- 4. Društveni** – U socijalnoj sferi ostaje veliko pitanje pristupa mladima, što je već promovirano u Preporuci Vijeća Evrope CM/Rec(2015)3 o pristupu

mladih ljudi iz ugroženih susjedstava socijalnim pravima²⁴ i kasnijoj Preporuci CM/Rec(2016)7 o pristupu mladih pravima.²⁵ Iako je sektor mladih Vijeća Evrope također obavio mnogo drugog posla u ovoj oblasti, ima još mnogo toga da se uradi u vezi sa *pristupom obrazovanju, obuci i zapošljavanju* (i situacijom mladih koji su prikazani kao „NEET“ – nisu u obrazovanju, nisu zaposleni niti su na obuci – engl. „Not in Education, Employment or Training“), *mogućnošću za neformalno obrazovanje/učenje i omladinski rad*, te *borbom protiv nejednakosti, nesigurnosti i siromaštva*. Bavljenje socijalnom isključenošću i diskriminacijom i *podsticanje tolerancije i društvene kohezije* leže u samom srcu rada sektora mladih u Vijeću Evrope, i taj rad je postao još izazovniji u kontekstu *povećane različitosti* u Evropi i *migracijske i izbjegličke „krize“*, u kojoj ne iznenađuje da su mladi previše zastupljeni. Tu je takođe sveprisutna zabrinutost zbog *klimatske krize i degradacije životne sredine* i značaj Ciljeva održivog razvoja (engl. „Sustainable Development Goals“ – SDG) koji zahtijevaju djelovanje i pažnju kako za mlade tako i od strane mladih.

5. **Građanski** – Za mnoge mlade, posebno one koje drugi smatraju ili koji sebe doživljavaju kao „marginaliziranim“, njihov *osjećaj socijalne isključenosti* proizvodi a *nedostatak povjerenja* u mnogim institucijama i rezultira u *isključivanju* iz civilnog društva. To se može pogoršati uslijed nedostatka građanskog obrazovanja i ograničenih mogućnosti za učešće. Što se tiče glavnih građanskih struktura, mladi ljudi mogu osjetiti da oni ne *posjeduju glas*, iako ima sve više *alternativnih platformi za*

²⁴ <https://rm.coe.int/168066671e>.

²⁵ <https://rm.coe.int/1680702b6e>.

izražavanje njihovih stavova (posebno kroz ono što se ponekad naziva „digitalnim građanstvom“) koje treba bolje razumjeti i potencijalno podsticati kako bi se osigurao njihov doseg i relevantnost za sve grupe mladih. Vraćanje povjerenja, održavanje veze ili ponovno povezivanje mladih sa civilnim društvom, omogućavanje mladima da izgrade civilno društvo za sebe, te jačanje posvećenosti učešću mladih u građanskom i društvenom životu ostaje središnji izazov za omladinski sektor Vijeća Evrope.

- 6. Politički** – Politički kontekst u Evropi se dramatično promijenio od sastavljanja Agende 2020. Zabilježena je veća učestalost epizoda *terorizma* i sve veća zabrinutost zbog *radikalizacije* nekih grupa mladih. Evropa je svjedok *uspona krajnje desnice*, (ponovnog) pojavljivanja *populizma i nacionalizma* i početka nečega što je postalo poznato kao *doba post-istine*. Neki su tvrdili da *demokratija propada* u mnogim dijelovima Evrope i da je – iz raznih razloga – došlo do *zatvaranje prostora za izražavanje i debatu*. To zahtijeva obnovljene i zaista nove napore da se unaprijedi demokratski imperativ i da se ospore rasizam, diskriminacija i druge aktivnosti koje ugrožavaju i potkopavaju osnovna ljudska prava. Izvještava se da mladi ljudi rutinski nemaju povjerenja u uspostavljene partijsko-političke sisteme i da često ne učestvuju na izborima (iako postoje izuzeci). Na širem planu, postoji potreba da se ojača spremnost mladih da budu (i postanu) politički aktivniji i da se izjednači mjesto nedovoljno zastupljenih grupa mladih – posebno mladih žena i mladih iz manjinskih etničkih grupa – u političkom odlučivanju i upravljanju.

Dodatak 3: Zajednice prakse omladinskog sektora Vijeća Evrope i za njega

Omladinski sektor Vijeća Evrope ne samo da uključuje brojne vanjske „zajednice prakse“ (obučavatelje, istraživače i stručnjake za politike u oblasti mladih), već sam po sebi predstavlja „zajednicu praksi“. Zajednice prakse se definišu kao proces društvenog učenja kada:

Ljudi koji imaju zajednički interes za neku temu ili oblast surađuju tokom dužeg vremenskog perioda, razmjenjuju ideje i strategije, utvrđuju rješenja i stvaraju inovacije.

Za omladinski sektor Vijeća Evrope, svakako postoji zajednički *domen* interesa: okvir politike i prakse koji mladima pruža priliku i pozitivno iskustvo. Postoji *zajednica*: zainteresirane strane u sektoru mladih Vijeća Evrope komuniciraju i učestvuju u zajedničkim aktivnostima, podržavaju jedni druge, razmjenjuju informacije i uče jedni od drugih. I postoji *praksa*: omladinski sektor Vijeća Evrope razvio je zajednički repertoar znanja, metoda i resursa za obavljanje svog rada.

Sve ove ideje su veoma relevantne za definisanje rada omladinskog sektora Vijeća Evrope. Trilogija koja je prethodno pomenuta (domen, zajednica i praksa) snažno utiče na njegove unutrašnje strukture i odnose koji su opsežni, inkluzivni i široki – uključujući dvogodišnje sastanke Zajedničkog vijeća za mlade, godišnje sastanke Pula mladih evropskih istraživača (PEYR) i korespondenata Evropskog centra znanja o politici mladih (EKCYR), sastanke Pula obučavatelja Odjela za mlade, pripremne sastanke za kurseve obuke, stručne sastanke, seminare, predviđene publikacije i druge događaje. Svi oni rutinski angažuju predstavnike vlada, omladinskih organizacija i istraživanja mladih – takozvani „magični trokut“ – koji su posljednjih godina značajno ojačali omladinski sektor.

Zaista, tokom vremena je omladinski sektor Vijeća Evrope stalno razvijao i konsolidirao svoju zajednicu prakse, proširujući svoje mreže i repertoar profesionalno, geografski i intelektualno. Promovirao je svoj pristup „zajedničkog upravljanja“ kroz zajedničko odlučivanje svojih statutarnih tijela (predstavnik vlade i omladinskih organizacija), uveo je istraživanje mladih i praksu utemeljenu u znanju čvrsto u svoju orbitu, udružio omladinske centre u državama članicama kroz svoju oznaku kvaliteta i razvio inovativne metodologije u ostvarivanju svojih osnovnih ciljevi.

Strategija omladinskog sektora do 2030. godine nastoji da proslavi njegovu posebnu „zajednicu prakse“ i da prizna da će možda biti potrebno usvojiti promotivni stav koji je još više okrenut prema van ukoliko će „zajednica prakse“ omladinskog sektora Saveta Evrope biti dodatno ojačana. To bi posebno uključivalo, na primjer, bližu saradnju s opštinama (lokalnim vlastima) i pažnju prema novim institucionalnim akterima na polju mladih, kao što je to oduvijek bilo u odnosu na nova pitanja s kojima se suočavaju mladi u Evropi. Ne treba zaboraviti da je omladinski sektor Vijeća Evrope bio prva evropska institucija koja je surađivala sa (a ne u vezi sa), *između ostalog* mladim Romima, mladim pripadnicima LGBTQI zajednice, mladim izbjeglicama i mladim pripadnicima manjina. Omladinski sektor Vijeća Evrope ne smije izgubiti iz vida ovu snažnu činjenicu, ali, s institucionalnim okruženjem za omladinski rad i omladinsku politiku koje se mijenja, možda će morati da proširi svoju profesionalnu mrežu čak i više nego što je to činio u prošlosti.

Dodatak 4: Šta je „teorija promjene“?²⁶

Teorija promjene (engl. „theory of change“ – TOC) prikazuje inicijativu kroz šest faza:

1. identificiranje dugoročnih ciljeva;
2. mapiranje unatrag i povezivanje preduslova ili zahtjeva neophodnih za postizanje tog cilja i objašnjenje zašto su ti preduslovi neophodni i dovoljni;
3. utvrđivanje vaših osnovnih pretpostavki o kontekstu;
4. identificiranje intervencija koje će vaša inicijativa izvršiti kako bi stvorila željenu promjenu;
5. razvoj indikatora za mjerenje vaših rezultata kako biste ocijenili učinak svoje inicijative;
6. pisanje narativa da biste objasnili logiku svoje inicijative.

Proces TOC-a zavisi od definiranja svih potrebnih i dovoljnih uslova potrebnih za postizanje datog dugoročnog ishoda. TOC koristi mapiranje unatrag, zahtijevajući od planera da razmišljaju unatrag od dugoročnog cilja do srednjeročnog, a zatim do ranih promjena koje bi bile potrebne da izazovu željenu promjenu. To stvara skup povezanih ishoda poznatih kao „putanja promjene“. „Putanja promjene“ grafički predstavlja proces promjene kako ga razumiju planeri inicijative i predstavlja kostur oko kojeg se razvijaju ostali elementi teorije.

Tokom procesa kreiranja putanje promjene, od učesnika se traži da artikuliraju što više svojih pretpostavki o procesu promjene kako bi mogle biti ispitane, pa čak i testirane ne bi li se utvrdilo da li je neke ključne pretpostavke teško podržati

²⁶ izvor: <https://www.theoryofchange.org/what-is-theory-of-change/how-does-theory-of-change-work/>.

(ili da li su čak lažne). Obično postoje tri važne vrste pretpostavki koje treba uzeti u obzir: (a) tvrdnje o vezama između dugoročnih, srednjih i ranih ishoda na mapi; (b) potkrepljivanje tvrdnje da su svi važni preduslovi uspjeha identificirani; i (c) opravdanja koja podržavaju veze između programskih aktivnosti i ishoda za koje se očekuje da ih proizvedu. Četvrta vrsta pretpostavke koja ocrtava kontekstualne faktore ili faktore sredine koji će podržati ili ometati napredak ka ostvarenju ishoda na putanji promjene često je dodatni važan faktor u ilustriranju kompletne teorije promjene.

TOC pristup planiranju osmišljen je da podstakne vrlo jasno definirane rezultate pri svakom koraku procesa promjene. Od korisnika se traži da navedu niz detalja o prirodi željene promjene — uključujući specifičnosti ciljne populacije, količinu promjene potrebne da se signalizira uspjeh i vremenski okvir u kojem se očekuje da će se takva promjena dogoditi. Posvećivanje ovolike pažnje detaljima često pomaže i finansijerima i primaocima grantova da ponovo procijene izvodljivost postizanja ciljeva koji su u početku možda bili nejasno definirani, te na kraju promoviraju razvoj razumnih dugoročnih ciljnih ishoda koji su prihvatljivi za sve strane.

Obrazloženje modela „ekosistema“²⁷

Tokom pripremnog razmišljanja za strategiju omladinskog sektora do 2030. godine, postalo je jasno da rad omladinskog sektora Vijeća Evrope funkcioniра „organski“. To je uticalo na izbor modela ekosistema:

- intervencije omladinskog sektora Vijeća Evrope relativno su ograničene u finansijskom i operativnom smislu;
- aktivnosti Vijeća Evrope funkcioniраju na principu multiplikacije („efekti multiplikatora“), širom geografski rasprostranjenog, raznolikog i interdisciplinarnog pejzaža;
- ne postoji linearna veza između finansijskih, intelektualnih i političkih resursa koje ulaže omladinski sektor Vijeća Evrope u svoje „polje“ intervencije;
- postoji, ipak, širok mozaik izlaza i naknadna svjedočanstva o rezultatima i utjecaju iz oblasti mladih, u odnosu na istraživanje, politiku i praksu;
- ti izlazi i utjecaj se razvijaju organski i različitim brzinama, kao odgovor ne samo na ulaze i izlaze omladinskog sektora Vijeća Evrope, već i na značajan broj širih utjecaja, poznatih i nepoznatih, unutar i izvan polja mladih, kako na evropskom tako i nacionalnom nivou, nad kojima Vijeće Evrope praktično nema kontrolu;
- poznatiji i uspostavljeni logičkookvirni model teorije promjene (onaj sa jasnim linearnim vezama između

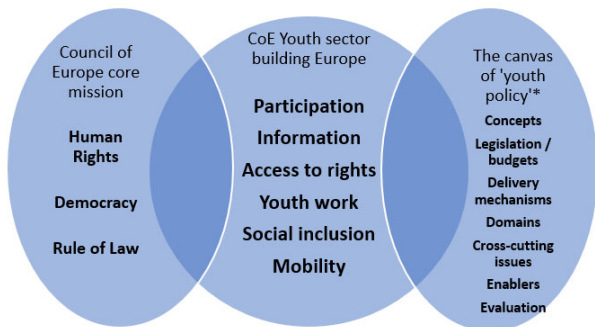
²⁷Up. sliku 1: Omladinski sektor Vijeća Evrope funkcioniра „organski“ i može se uvjerljivo uporediti sa ekosistemom, gdje su ishodi rezultat kombiniranih napora svih njegovih komponenti ili zainteresiranih strana, iako Odjel za mlade Vijeća Evrope obično inicira i koordinira proces.

ulaza, aktivnosti, izlaza, ishoda i utjecaja) ne može korisno objasniti tu vrstu organskog razvoja.

Dodatak 5: Poseban doprinos omladinskog sektora Vijeća Evrope razvoju omladinske politike u Evropi

U 2017. godini, Evropski upravni odbor za mlade (CDEJ) iskristalizirao je ključne teme „omladinske politike“ za koje je posjedovao posebno znanje u pružanju podrške državama članicama.

Poseban doprinos Odjela za mlade Vijeća Evrope i njegovih partnera u podršci razvoju i provođenju omladinske politike u državama članicama – Omladinski sektor Vijeća Evrope izgrađuje Evropu

* vidi Williamson (2002), *Podrška mladima u Evropi: principi, politika i praksa*, Strazbur: Vijeće Evrope.

Temeljna misija Vijeća Evrope

Ljudska prava

Demokratija

Vladavina prava

Omladinski sektor VE izgrađuje Evropu

Učešće

Informiranje

Pristup pravima

Omladinski rad

Socijalna inkluzija

Mobilnost

Platno „omladinske politike“

Pojmovi

Zakonodavstvo/budžeti

Mehanizmi ostvarivanja

Domeni

Međusektorska pitanja

Omogućivači

Ocjena

Dodatak 6: Razlika – komparativna prednost omladinskog sektora Vijeća Evrope

Proizlazeći iz procesa koji je proizveo Strategiju sektora mladih do 2030. godine, sljedeći koncepti su identificirani kao najznačajniji u učvršćivanju „komparativne prednosti“ ili „distinktivnog karaktera“ omladinskog sektora Vijeća Evrope:

- **Principijelnost** – Rad omladinskog sektora Vijeća Evrope utemeljen je u jasnim *vrijednostima* (ljudskih prava, demokratije i vladavine prava). Njegov rad je *pouzdan* i *transparentan*, usidreno u posvećenosti jednakosti. Za vlade, on *odgovara* na zahtjeve za podršku i pomoć, dok istovremeno pokazuje *poštovanje* za nacionalne tradicije i specifičnosti. Omladinske organizacije i mlade prepoznaje kao *partnerske predstavnike* i pokretače društvenih promjena. Provedeni rad je razvijen kroz „trijalog“ istraživanja, politike i prakse mladih.
- **Proceduralnost** – Osim zajedničkog upravljanja, omladinski sektor Vijeća Evrope promovira *institucionalnu suradnju*, kao i suradnički razvoj kurseva obuke, studijskih sesija i drugih događaja. *Dugoročno planiranje* Ono što izdvaja njegov rad daje garanciju kvaliteta, kontinuiteta i održivosti. Omladinski sektor Vijeća Evrope takođe se hrabro preduzima *inovacije* i pokreće *pilot projekte* o pitanjima i trendovima koji često još uvijek nisu vidljivi ili prioriteti u državama članicama (kampanja Pokreta za zabrani govora mržnje primjer je par excellence u tom pogledu). Izvorni pokreti su usko uključeni u njegov rad, a njegove inicijative rutinski prihvataju „isključene“ grupe kao što su mladi Romi, izbjeglice i tražioci azila. Te proceduralne kvalitete nazivaju se „strategijom

participativne izgradnje“ omladinskog sektora Vijeća Evrope.

- **Orijentiranost na politiku** – Omladinski sektor Vijeća Evrope nudi *vanjski pogled* na nacionalne omladinske politike i *mjere podrške* tim politikama (putem, npr., međunarodnih pregleda nacionalne omladinske politike, savjetodavnih misija, 50/50 kurseva obuke). On takođe „postavlja standarde“ u odnosu ne samo na načela, već i na praktičnu akciju za mlade, s mladima i od strane mladih, u smislu „*usredotočenosti na prilike*“ (umjesto „problemske orijentiranosti“) i zagovaranje *kvaliteta i prostora prilagođenih korisnicima* za mlade.
- **Praktičnost** – Omladinski sektor Vijeća Evrope posjeduje niz različitih *alatki* i *znanja* kako za *izgradnju kapaciteta* pojedinaca i organizacija unutar sektora tako i za razvoj i provođenje omladinske politike. On posjeduje mrežu *znanja i vještina* koja se proteže daleko izvan osoblja i infrastrukture Odjela za mlade Vijeća Evrope, ali ga oni podržavaju i povezuju, stvarajući *kohezivnu i koherentnu* cjelinu.

Obratite nam se

Vijeće Evrope

Odjel za mlade

F-67075 Strasbourg Cedex Francuska